

Hassas Konular

Üretimden İhracata Bursa Tekstil Sanayiinin İçinde Bulunduğu Durum ve Yaşadığı Sorunlar*

Sami Bilge

27 Kasım 2008

İhracat toplam değeri açısından yıllardır birinci sırayı çeken tekstil ve hazır giyim sektörümüz, GSMH'dan yüzde 7,8 oranında pay almakta, sanayi üretimimizin yüzde 19.9 unu oluşturmakta ve imalat sanayi üretiminin de %18.4 pay almaktadır.

2007 yılının ortalarında, üretim ve ihracat rakamları açısından tekstil ve konfeksiyon sektörünün büyümesinin durduğu ve küçülme sinyalleri verdiği tartışmaya yer bırakmayacak kadar açıktır. Bugün Türkiye'de 20 – 25 milyar doları ihracatta 10 milyar dolarlık bir kısmı da iç piyasada tüketilen bir Tekstil ve Konfeksiyon pazarı mevcuttur. Türkiye'de ekonominin iyileşmesi ile kişi başına düşen GSMH'nun artması sonucu iç piyasada tüketimin artacağı kesindir. Yabancı tüketim mağazalarının ülkemizde mağaza zincirleri açmaya başlaması bunun tezahürüdür. Artan tüketim harcamalarından Türk Tekstil ve konfeksiyon sektörünün yeterli payı alamamasının birden çok sebebi vardır.

Bunlardan biri Çin'in bizim gerilediğimiz alanlarda yapmış olduğu yatırımlar ve dünya pazarlarından aldığı payların giderek artmasıdır. Bu payda dünya pazarının uzak doğu oyuncularına bağlı tüketicilerin bizim üretimimize sağlamış olduğu bazı avantajların yanı sıra kendi ülkelerinde her çeşit destek ve sübvansiyondan yararlanarak üretim yapmalarının etkisi vardır. Bunun yanı sıra üretimimizin büyük bir kısmının verimsiz çalışması, elemanların eğitim durumlarının yeterli olmaması enerjinin pahalı olması gibi iç faktörlere izlenen hatalı politikalar, yanlış tercih ve uygulamalar eklenince, Tekstil ve Konfeksiyon sektörü hızla güç kaybetmekte ve Türk tekstil ve konfeksiyon sanayicisi kurtuluşu başka ülkelere taşınmakta bulmaktadır.

Tekstil ve Konfeksiyon sektörü GSMH dan %7,8 lik pay almasına karşılık AR-GE harcamalarından aldığı pay %1,5'tir. GSMH'nın % 0,6 sının AR-GE harcamalarına ayrılabilirdiği düşünülürse, bu sektörün neredeyse AR-GE çalışması yapmadığı düşünülebilir. Sektör yeniden yapılanma çerçevesinde AR-GE çalışmalarına özendirilmelidir. Uzun vade için marklaşma çalışmalarına başlanmalıdır. Yeni ürün ve Pazar çeşitlenmesine gidilmelidir. Sektörün finans sıkıntıları çözülmelidir.

Türk Tekstil ve Konfeksiyon Sektörü bu sıkıntılara rağmen, Dünya sıralamasında tekstil sektöründe 13. büyük, konfeksiyon sektöründe de 6. büyük tedarikçi durumunda bulunmaktadır.

Türkiye Tekstil ve Konfeksiyonda AB'nin Çin'den sonra ikinci büyük tedarikçisi konumundadır.

Türkiye Dünyanın 6. büyük pamuk üreticisidir.

Türkiye Dünyanın en büyük kapasiteye sahip ülkeleri arasında ring iplik sisteminde 7. sırada, OE sisteminde ise 4. sıradadır.

Dünya ihracatını incelediğimizde, tekstil sektörünün yaklaşık 200 milyar \$ ve hazır giyim sektörünün de yaklaşık 300 milyar \$ ile toplam dünya ihracatı içinde yaklaşık % 7'lik bir pay aldığı görülmektedir. Tekstil ve hazır giyim sanayii tarife ve tarife dışı engellerle geçilmiş ve gelişmekte olan ülkelerde en çok korunan sektör konumundadır. Diğer sektörlerle nazaran yatırımı için daha düşük sermaye ile daha yüksek istihdam sağlandığından uluslar arası rekabete karşı koruma önlemleri de yıllardır uygulanmaktadır. Bu nedenle dünyada rekabetin en yüksek olduğu sektörlerin

başında gelmektedir. Türkiye'nin son dönemindeki tekstil ve hazır giyim ihracat performansı dikkate alındığında gerekli düzenlemelerin yapılması akabinde özel sektörün, mevcut kapasitesi ve potansiyel gücü ile hem Türkiye'de hem de dünya genelinde öncü rol üstlenme imkânı olduğu görülmektedir. Bu da ancak makro politikalar ve sektör politikaları arasında uyum, güven ve devamlılık ile sağlanabilir.

21. yüzyılda her gün daha da süratlenen, karmaşıklaşan küresel ekonomi içinde Bursa'da her alanda olduğu gibi tekstil ve ilgili sektörlerde sürdürülebilir rekabetçi yapının korunması ve geliştirilmesi ile kalite anlayışının sürekliliğinin sağlanması, uluslar arası alanda yüksek standartlarda, güvenilir ve gelişmiş ülkelerle aynı düzeyde ihracat gerçekleştirilmesi, ihracatımızın öncelikli konuları arasında yer almaktadır.

* KÖKSAV tarafından 18 Ekim 2008 tarihinde, Bursa'da düzenlenen *Bursa Tekstil Sanayii: Sorunlar, Bakışlar, Yaklaşımlar* Toplantısında yapılan konuşmanın metnidir.

Sami Bilge, Elyaf Tekstil Yönetim Kurulu Başkanı ve Bursa Ticaret Odası Başkan Yardımcısıdır.

KÖKSAV E-Bülteni, KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı (KÖKSAV) tarafından çıkarılmaktadır. KÖKSAV bağımsız ve bağlantısız, günlük siyasî konumu olmayan bir kurumdur; merkezine Türkiye ve Türk dünyasını alarak araştırmalarını ulusal ve uluslar arası sosyal, siyasî ve stratejik konulara yoğunlaştırır, araştırma ve incelemeler yapar. Dolayısıyla, bu yayında ifade edilen bütün görüşler, değerlendirmeler ve varılan sonuçlar yalnızca yazarlarına aittir.

© 2008, KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı. Bütün hakları saklıdır.